SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 297/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých [redacted], proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Zvolene v konaní vedenom pod ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 a postupu Okresnej prokuratúry Zvolen v spojení s postupom Okresného súdu Zvolen a Krajského súdu v Banskej Bystrici v bližšie nešpecifikovaných konaniach takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e.**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2025 v znení jej doplnenia doručeného 11. marca 2025 a 20. marca 2025 domáha vyslovenia základného práva podľa čl. 15 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na život podľa čl. 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 (neoznačeného) dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 a postupom okresnej prokuratúry v spojení s postupom okresného súdu Zvolen a krajského súdu v bližšie nešpecifikovaných konaniach. Žiada o pridelenie trestnej veci nebohého [redacted] ([redacted]) inému okresnému riaditeľstvu, aby sa vo veci opätovne konalo a rozhodlo. Navrhuje zrušiť (bližšie neoznačené) uznesenie okresnej prokuratúry a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje ustanoviť mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Zvolene, okresného dopravného inšpektorátu ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 z 13. marca 2022 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie [redacted], pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, ktorý v zmysle skutkovej vety (zjednodušene) viedol motorové vozidlo a neprispôsobil rýchlosť jazdy stavu a povahe vozovky, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, s ktorým zišiel mimo vozovku, kde sa zrazil s chodcom [redacted], ktorý po predchádzajúcej dopravnej nehode stál mimo cesty vo svahu, následkom čoho došlo k jeho usmrteniu.

3. Uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 z 19. novembra 2022 bolo trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené, keďže skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci (ďalej len „uznesenie o zastavení trestného stíhania“). Okresný prokurátor uznesením č. k. 2 Pv 427/21/6611-26 z 19. decembra 2022 zamietol sťažnosť poškodenej [redacted] podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

4. Upovedomením č. k. 1 KPt 208/23/6600-5 z 3. mája 2023 krajská prokuratúra vyrozumela splnomocneného zástupcu [redacted] o vybavení jej žiadosti o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnej veci vedenej okresným riaditeľstvom pod ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 a okresnou prokuratúrou pod sp. zn. 2 Pv 427/21/6611 tým spôsobom, že jej žiadosť bola odložená ako nedôvodná.

II.
Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti a jej doplnení doručenej ústavnému súdu 11. marca 2025 uvádza:
a) vyšetrovateľ sa nezaoberal všetkými skutočnosťami potrebnými pre objasnenie skutku a zastavil trestné stíhanie na podnet okresného prokurátora, ktorým bol *„ovplyvnený“*;
b) orgány činné v trestnom konaní nepostupovali tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Zároveň neobjasňovali okolnosti svedčiace proti a v prospech obvineného. Vyšetrovateľ nepostupoval v súlade so zákonom, keď nevypočul svedkov nehody a nepredložil dôkazy, na podklade ktorých dospel k záveru o zastavení trestného stíhania;
c) vyšetrovateľ a okresný prokurátor postupovali svojvoľne, čím došlo k porušeniu práv *„pozostalých obetí“*. Takto podľa tvrdenia sťažovateľa konali aj preto, že zomrelý [redacted] bol rómskeho pôvodu;
d) vyšetrovateľ a okresný prokurátor nerozhodovali nestranne a spravodlivo.

6. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 20. marca 2025 (spolu s kópiou plnomocenstva [redacted]) sťažovateľ *„a celá rodina“* žiada vykonať dosiaľ vo veci nevykonané dôkazy. Nad rámec už namietaného sťažovateľ tvrdí, že trestné stíhanie musí byť dôsledné, riadne a efektívne. Uvádza, že prokurátor neodpovedal na námietky manželky zomrelého týkajúce sa postupu vyšetrovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom. Atakuje aj odôvodnenie

zastavenia trestného stíhania a postup prokurátora, ktorý mal svojou argumentáciou bagatelizovať vo veci zabezpečené dôkazy.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie v bode 1 tohto uznesenia označených práv postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-183/DI-ZV-2021 a postupom okresnej prokuratúry v spojení s postupom okresného súdu a krajského súdu v bližšie nešpecifikovaných konaniach. Sťažovateľ uvádza, že je bratom zosnulého [redacted], ktorý zomrel pri dopravnej nehode, pričom sa domáha vyslovenia porušenia namietaných práv svojho brata *„a celej rodiny“* (na niektorých miestach ústavnej sťažnosti označuje za sťažovateľku [redacted]) v súvislosti so zastavením trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. K ústavnej sťažnosti sťažovateľ 20. marca 2025 doručil ústavnému súdu aj kópiu notársky overeného splnomocnenia od [redacted], [redacted], na konanie v trestnej veci jej zosnulého manžela [redacted], [redacted].

8. Ústavný súd zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 tohto zákona) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy sa fyzická osoba alebo právnická osoba môže domáhať ústavnej ochrany vlastných základných práv a slobôd v prípadoch, ak došlo k ich priamemu porušeniu zo strany orgánov verejnej moci. Ústavná sťažnosť nemá charakter *actio popularis*, preto sa ňou nemožno domáhať ústavnej ochrany vo verejnom záujme bez toho, aby bol sťažovateľ priamo „obeťou“ namietaného porušenia základného práva alebo slobody.

10. Inak povedané, aktívnu legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti majú iba tie osoby (fyzické alebo právnické), ktorých základné právo alebo sloboda boli porušené. O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. Ústavnú sťažnosť teda nemôže podať fyzická alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich (m. m. I. ÚS 56/98, II. ÚS 50/08, III. ÚS 473/2011).

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh v prvom rade vyplýva, že sťažovateľ explicitne nenamieta porušenie svojich základných práv. Namieta porušenie práv zomrelého brata, prípadne *„celej rodiny“*. V konkrétnosti atakuje postup vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry, pričom podstatu jeho argumentácie je možné vyabstrahovať ako nesúhlas so zastavením dotknutého trestného stíhania.

12. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 20. marca 2025 argumentuje v mene *„celej rodiny“* a v podstate namieta nevykonanie navrhovaných dôkazov v dotknutom trestnom konaní. V tejto súvislosti následne konštatuje, že orgány činné v trestnom konaní nevyhoveli návrhom na vykonanie dokazovania, ktoré predkladala v priebehu trestného konania manželka zomrelého. Z vyšetrovacieho spisu okresného riaditeľstva vyplýva, že práve s ňou konali orgány činné v trestnom konaní ako s poškodenou. V doplnení ústavnej sťažnosti teda sťažovateľ argumentuje v prospech manželky zomrelého ako poškodenej, k čomu pripája kópiu plnomocenstva na jej zastupovanie súvisiace s trestným konaním.

13. Sumarizujúc popísané skutočnosti, je zrejmé, že sťažovateľ atakuje zastavenie trestného stíhania a poukazuje na uplatňovanie práv poškodenou v trestnom konaní, avšak z ústavnej sťažnosti nevyplýva, akým spôsobom toto zastavenie trestného stíhania malo vplyv na jeho práva, t. j. na podklade čoho tvrdí, že došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1 tohto uznesenia. Zároveň neuvádza a ani nepreukazuje, že si v priebehu trestného konania uplatňoval nejaké svoje práva, resp. či žiadal, aby sa s ním konalo ako s jeho účastníkom (nevyplýva ani z obsahu vyšetrovacieho spisu), resp. akcentuje len fakt, že v trestnom konaní si uplatňovala práva poškodenej manželka zomrelého. V konečnom dôsledku v obsahu ústavnej sťažnosti nepreukazuje príbuzenský vzťah so zomrelým (majú iné priezviská), hoci ústavný súd primárne tento vzťah nerozporuje (z úmrtného listu zomrelého vyplýva, že zomrelý bol rod. [redacted]).

14. Pokiaľ z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že sťažovateľ podal v roku 2025 podania (sťažnosti) k predmetnej trestnej veci, tieto boli vyhodnocované zo strany príslušných orgánov verejnej moci, pričom ich vysporiadanie, resp. nevysporiadanie sa s nimi sťažovateľ v aktuálnej ústavnej sťažnosti nerozporuje.

15. V nadväznosti na všetky popísané skutočnosti ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa, v ktorej argumentuje porušením práv inej osoby, resp. v mene *„celej rodiny“*, bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou (bod 1 výroku uznesenia).

16. V neposlednom rade ústavný súd pre komplexnosť dodáva, že sťažovateľ konštatuje porušenie namietaných práv aj všeobecnými súdmi, avšak okrem (tohto) samotného konštatovania predmetnú skutočnosť ďalej nerozvíja. Ako je zrejmé z príloh priložených k ústavnej sťažnosti, predmetná trestná vec (vec sama) nebola predmetom konania pred súdom, v nadväznosti na čo sa ústavný súd ďalej touto skutočnosťou nezaoberal.

17. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá [podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde], neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku uznesenia).

18. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu